

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk

Krigens Mand

Kejser Wilhelm II

Kejserens Ungdom
Bruddet med Bismarck
Kejseren og Flaaden
Kejseren og Hæren

Kejserens Interesser
Der Reise Kaiser
Kejseren som Taler
Kejseren i Satiren

Eftertryk
forbydes.

15 Øre.

VERDENSKRIGEN 1914-18

8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130019379451

0040

Krigens Mand

Kejser Wilhelm II

4/15 1818

H. TROLLES FORLAG
KØBENHAVN

HOVEDKOMMISSIONÆR FOR NORGE:
H. K. HVISTENDAHL

COPYRIGHT BY
H. TROLLE
COPENHAGEN

Aage Hansen — Nørregade 45.

„Jeg kender ingen Partier mere, bare Tyskere.“

Kejser Wilhelm i Rigsdagen
den 1. August 1914.

Kejser Wilhelm er gaaet til sine Tropper i Frankrig og har tilbragt en Nat i Lejren udenfor Nancy.

Det er mange Aar siden Kejseren har betraadt fransk Grund, ja man paastaar, at han ikke har besøgt Republiken, siden han besteg Tysklands Trone. Skumlere mener ganske vist, at Kejser Wilhelm gæstede Paris incognito under Verdensudstillingen i 1900 (og hvorfor skulde vel der Reise Kaiser gaa Paris forbi?); men kraftige Dementier har stedse mødt denne Paastand.

„Han tør ikke vise sig i Frankrig; den offentlige Opinion vil vende sig for stærkt imod ham,“ mente Franskmændene.

Og Kejserens Undersaatter hævdede, at Majestæten var for fintfølende til at udæske det siden 1870 ydmygede Frankrig ved at gæste det med Pomp og Pragt.

Nu er det forbi baade med Fintfølelsen og Angsten. Kejseren har flyttet sit Hovedkvarter til Frankrig!

Kejserens Ungdom.

Wilhelm II., Friedrich Victor Albert, blev født den 27. Januar 1859 i Berlin som ældste Søn af daværende Prins Friedrich Wilhelm (den senere Kejser Friedrich III.) og Prinsesse Victoria af England, Dronning Victorias Datter. Han er altsaa Fætter til Kong Georg V., da hans Moder og Kong Edvard VII. var Søskende.

Han er opfødt med Imperialismen. Allerede som syv Aars Dreng hørte han Tale om Königgrätz, og Krigen 70—71 fæstede uudslettelige Indtryk i den opvakte tolv-aarige Drengs Sind.

Han saa med Beundring op til Bedstefaderen (der Siegesgreis), men selv maatte han tidlig underkaste sig den jernhaarde preussiske Disciplin, lære at lyde for senere at kunne byde. Hans Lærer var Georg Hinzpeter, der overtog Drengens Undervisning 1866 og førte ham frem til Studenterexamen, som han tog i Kassel.

Det er en gammel Tradition i den preussiske Kongeslægt, at alle Prinser med det fyldte tiende Aar indtræder i første Garderegimente, og det faldt derfor naturligt, at han den 27. Januar 1869 blev udnævnt til Løjtnant i Garden .

Nævnte Regiment anses for det fineste i hele Tyskland, og de unge Løjtnanter derved plejer paa deres Visitkort at lade trykke: „Beim Ersten Gardesregiment zu Fuss“, idet de mod Sprogets Regler skriver ersten med stort for at lægge Vægt paa deres Samfundsstilling.

Samme Regiment er dog bleven endnu mere berømt gennem Skomageren Vogt, den evig navnkundige Kaptajn fra Köpenick, der i Regimentets Kaptajnsuniform arresterede Borgmesteren i Köpenick Oktober 1906.

Efter sin Studenterexamen gjorde Prins Wilhelm Tjeneste ved sit Regiment i Potsdam og besøgte siden Universitetet i Bonn, hvor de fleste tyske Fyrster modtager deres akademiske Uddannelse, og hvor der gennem den derværende Studenterforening „Borussia Korpsen“ indpodes de unge Mænd en næsten middelalderlig feudal Opfattelse af deres Stilling. Borussia spiller nemlig den samme Rolle blandt Tysklands øvrige Studenterkorps som første Garderegimente mellem Hærens andre Tropper, og det forsikres, at en ung Borusser ved et Gæstebud hos en lille tysk Fyrste gjorde Ophævelser og truede med at indberette den Skam, der var overgaaet ham til Senioratet, fordi han ved Bordet blev placeret efter Byens kommanderende Generalmajor.

Fra Bonn kom Prinsen til Hoffet og tjenstgjorde nu som Kompagnichef ved sit Regiment. Han gik med Iver op i sine militære Interesser, men stundom kom disse i Modstrid med hans Pligter, og der berettes om

mangen en Tilrettevisning af den vordende Hersker, som han med sit iltre Temperament havde ondt med at bide i sig.

Imidlertid sygnede Kronprins Friedrich, til hvem alle frisindede Mennesker i Tyskland saa op med Forhaabningsfuldhed som den Hersker, der med sine engelske Sympatier og politiske Anskuelser skulde befri Tyskland for Bismarcks Jernherredømme, hen.

I 1888 var den gamle Kejser Wilhelm I. 90 Aar, men endda var det tvivlsomt, om Sønnen skulde overleve ham. Den 9. Marts 1888 tog Døden dog den alderstegne Monark, men da havde den Sygdom (Strubekræft), om hvilken der er skrevet og talt saa meget, allerede mærket den ædle Kejser Friedrich. Efter omtrent 3 Maaneders Regering døde Kejser Friedrich III. og den nuværende Wilhelm besteg den 15. Juni 1888 Tysklands Trone som en ung 29-aarig Mand.

Den unge Kejser var sangvinsk, han havde en Mængde forskellige Interesser og imødesaa Fremtiden med Forventning og ubekymret Sorgløshed. Han havde hverken arvet Farfaderens strenge Nøjsomhed eller Faderens renlinede Frisind, og han besluttede derfor straks at gøre Berlinerhoffet til et Sidestykke til de andre Stormagtshoffer i Pragtudfoldelse og Konventionalitet.

Bruddet med Bismarck.

Som man ved, var Jernkansleren stokreaktionær. Bismarck, der ellers saa saa klart, kunde ikke se, at Socialismen ikke var en forbigaaende Folkebevægelse med sporadiske Tilhængere, men en Flod, hvis Løb der ikke lod sig dæmme op for. Kejseren saa mere forstaaelsesfuldt paa Sagen, og i den Hensigt at løse det stadige stærkere i Forgrunden trædende sociale Spørgsmaal, blev der paa hans Initiativ holdt en international Kongres for Arbejderbeskyttelse i Berlin 1890. Samtidig krævede han Socialistlovens Ophævelse (de berygtede Undertagelseslove), hvorved Brydningen mellem Bismarck og den unge Kejser selvsagt blev skarpere. Rigsdagsvalgene i Februar 1890 gik imod Bismarcks Tilhængere, de konservative og nationalliberale, medens Socialdemokra-

ternes Stemmer fordobledes. Bismarck skød Skylden herfor paa Kejsereus venlige Holdning til det sociale Omvæltningparti, medens Kejsereu paa sin Side fastholdt, at Aarsagen til Socialisternes Fremgang var den almindelige Nød i Forbindelse med Forbitrelsen over Undtagelseslovene. Den 15. Marts blev Bruddet aabent, idet Kejsereu forlangte, at Bismarck skulde indsende sin Afskedsansøgning, hvilket denne gjorde og fik bevilget den 20. Marts. Kejsereu stod nu paa egne Ben. Bismarck var ude af den aktive Politik og med Moltkes Død i 1891 var den sidste af det gamle Kejserriges Triumvirat ude af Sagaen. Forøvrigt tog Kejsereu sig den store Generalfeltmarskalks Død meget nær, endog saa meget, at han ikke kunde afholde sig fra at ledsage Krigernes Hjemfærd til de himmelske Boliger med et af sine hastigt konstruere bevingede Ord, der altid smager af Frase: „Jeg har mistet en Armé,“ sagde han.

Moltke var født 1800. Han var oprindelig dansk Løjtnant, men indtraadte i sit 22. Aar i tysk Tjeneste, hvor han straks vakte Opsigt paa Grund af sin „overordentlige Magerhed, der skaffede ham Øgenavnet Seglgarnsnoren“. Det var forøvrigt et militærvidenskabeligt Værk om Københavns Forsvar, der først drog den daværende Prins Wilhelms Opmærksomhed paa ham, og langsomt men sikkert førte ham frem til en Plads i Solen.

Kejsereu og Flaaden.

Med det bevingede Ord: „Unser Zukunft liegt auf dem Meere“, aabnede Kejsereu sit Flaadeprogram. Preussen havde i henved 100 Aar været en Stormagt uden Flaade. Saadan kunde det ikke vedblive. Det maa dog tilføjes, at ovennævnte Ord af Kejsereu ikke alene tager Sigte paa Orlogsflaaden, men ogsaa og maaske mest paa Handelsflaaden.

Tysklands Industri, der fra en ringe Begyndelse efter Kul- og Jernfundene i Ruhrdistriktet havde oparbejdet sig til en ledende Stilling, maatte have Afsætning udenlands, og dertil egnede et oversøisk Marked sig bedst.

Derfor maatte Flaaden gøres stærk og det tyske Flag vaje paa alle Have.

De Konservative, Junkerpartiet og Centrum var i Begyndelsen imod Flaadebyggeriet, der blot fyldte Staal-fabrikanternes Lommer og i hvilket de ikke havde nogen Interesse.

Landadelen havde aldrig sendt sine Sønner til Flaaden; det var et altfor plebejisk Vaaben, og Officersrekruttering dertil skete af den Grund fra Købmands- og Kaptajnsfamilier i Havnebyerne. Men efter at Kejseren ved sine mange Nordlandsrejser og sine Regattaer i Kiel Fjorden havde taget Marinen under Beskyttelse, holdt Adelen sig ikke længere tilbage, men sendte sine Sønner til Kadetskolerne.

Siden da har Flaadeforøgelsen været et staaende Tema i den tyske Politik. Der er dannet Flaadeforeninger over hele Landet og „Marinismen“ har raslet svært med Bøssen. Stadig voksede den tyske Flaade, for endelig da det sidste Flaadeprogram med Bygning af tre Slagskibe hvert Aar blev vedtaget, at skabe fuldstændig Panik i England.

England, der tidligere havde haft Kærnen af sin Sømagt koncentreret i Middelhavet, medens Hjemmeflaaden dannedes af umoderne Skibe, blev nu tvungen til at vende om paa denne Ordning, og dette var der drivende Aarsag til den fransk-engelske Forstaaelse.

England forpligtede sig til at beskytte Frankrigs Nordkyster mod, at dette Land til Gengæld skulde flytte sin Slagflaade til Middelhavet for at holde Italien i Skak.

Gang paa Gang førtes Forhandlinger mellem de to rivaliserende Sømagter. England vilde bibeholde sin To-Magts Styrke (two Power Standard), d. v. s. have en Flaade, der kunde hamle op med de to næststørste Flaademagter tilsammen; men Tyskland vilde ikke standse Byggeriet. Endelig naede man til en Slags Kompromis: For hver ti tyske Slagskibe skal England mønstre 16.

Denne stiltiende Overenskomst affødte dog en stadig stigende Mistænksomhed, og da England saa den tyske Flaadeforøgelse rettet mod sig, dreves det over mod den fransk-russiske Alliance.

Kejseren og Hæren.

Det skulde egentlig synes overflødigt at tale to Ord herom, naar tusindtals af Billeder, spredt over hele Jorden, fortæller alt hvad der behøves. Kejsermanøvrer, Kejseren inspicerende til Hest, Kejserparade, Billeder af Kejseren i snesevis forskellige Uniformer o. s. v.

Kejseren føler sig som Krieger, og hans Ideal gaar, trods hans maritime Forkærlighed, vistnok mere i Retning af en Napøleon og Alexander end en Nelson. Men om Kejseren har Evner som Feltherre, om han virkelig som andre store krigerske Fyrster tør paatage sig Hærens Ledelse, faar staa til Historiens Afgørelse, naar den standende Krig er endt.

Der er ikke Tale om nogen Slags Demokrati i den tyske Hærs Officerskorps. Alt er Form og Adel, og Æresbegrebet kultiveres dør lige saa kraftigt som i Middelalderen, noget de talrige Dueller og Selvmord for plettet Ære jo taler et højt og tydeligt Sprog om. Men ikke ganske kendt herhjemme er det, at der ved Besættelsen af Officersstillinger lægges et omhyggeligt socialt Sigtningsarbejde for Dagen. Saaledes modtages ingen som Aspirant — hans Evner ganske ufortalt — dersom han er Søn af en Bonde, en Arbejdsmand, en Haandværker eller mindre Næringsdrivende. Ej heller kan en Mand, hvis Fader er eller var Underofficer, melde sig som Aspirant. Jøderne er ganske udelukkede fra Optagelse i Officerskorpset. Og selv mellem Embedsmænds Sønner gør man Forskel i Henseende til Fædrenes Embedsstilling. En uomtvistelig sand Beretning forklarer dette abnorme Forhold bedre end mange Ord. En ung Mand bestod Prøvelsen og udnævntes til Løjtnant. Nogen Tid efter Udfærdigelsen af hans Officerspatent fik han Befaling til at indgive sin Afskedsansøgning, og paa hans Forespørgsel om Grunden gav man ham det forbløffende Svar, at det var bekendt overalt i Byen, at hans Moders Søster indehavde et Vaskeri. Og en Løjtnant, hvis Moder havde en Søster, der ejede et Vaskeri, var en Umulighed i den tyske Hær.

Det er et Spørgsmaal, om Hæren i Længden staaer sig ved en saa drakonisk Exklusivitet, der danner den stærkeste Kontrast til den store Napoleons Armé-Ægide,

hvor som bekendt enhver Menig bar Marskalk-Staven i sit Tornyster.

Lydigheden er gennemført til en uhørt Rigorisme. Den mindste Vægning mod en Overordnets Befaling kan medføre indtil fem Aars Straffearbejde.

Kejseren gaar endog i sine Proklamationer ved Garderekruternes Indvielse saavidt at kræve, at de unge Krigere skal lyde blindt, om saa Ordren gælder at skyde paa Forældrene.

En saa stokblind kategorisk Lydighed dræber selv sagt al personlig Konduite og forklarer bedre end alt, Köpenick-Affæren og dens Sidestykke med den falske Kejsermanøver-Alarm i Strassburg.

Naar den nye Rekrut trækker i Kongens Klæder, indskærpes det ham som noget af det første, at han aldrig maa udæske eller anfalde Nogen, men sker det, at han selv bliver haanet eller overfaldet, da skal han forsvare sig til den sidste Blodsdraabe. Skam og Skændsel rammer den, der ej kan skaffe Respekt for Uniformen, og er det en Overordnet, ligegyldig af hvilken Grad, da bliver han udslettet af Arméen, hvis han ikke søger Oprejsning i Blod.

Dette er Aarsagen til, at Dueluvæsenet ikke kan udyddes af den tyske Hær.

En prægtig ung Mand, Løjtnant Brandenstein, var en ivrig Katholik og desaarsag mod Duellering. En Dag ytrede en af hans Kammerater i Spøg: „Du, som er saa troende, duellerer vel ikke?“

„Nej, det kan Du vel begribe, jeg aldrig vil gøre!“

Kammeraten omtalte Sagen for sine Foresatte, og Obersten kaldte snart derefter Brandenstein i Forhør. Han forklarede, at han naar som helst var rede til at dø for Fædrelandet, at han elskede sin Gerning og troede sig afholdt af de menige. Obersten bad ham betænke sig til næste Dag. Men han svarede da med Fasthed: „Min Samvittighed forbyder mig at handle mod Lovens og Religionens Bud!“

„Saa maa De straks indgive Deres Afskedsansøgning“, svarede Obersten ham skarpt.

Brandenstein nægtede dette: „Det kan aldrig falde mig ind, jeg elsker mit militære Kald, jeg har ikke paa nogen Maade forset mig, Hr. Oberst!“

„Saa faar De Deres Afsked,“ var Oberstens Svar.

Og et Par Dage derpaa var Brandenstein en almindelig Civilist i Berlin.

Der Reise Kaiser.

Tyskerne er Mestre i vittige Ordspil.

De har formet det klassiske: Eifersucht ist eine Leidenschaft die mit Eifer sucht was Leiden schafft.

Intet Under da at Lichtenbergs Folk vælger sig et saa taknemligt Objekt for Folkeviddet som den nuværende Kejser.

Wilhelm I. var der greise Kaiser, Friedrich III. der wise Kaiser og Wilhelm II. der Reise Kaiser.

Turisten paa Tronen har man ogsaa kaldt Wilhelm II., der allerede for Aar siden satte en Mærketur i sit Rejseliv med tilbagelagte 50,000 Mil.

Men Spøgen kan ogsaa gaa Politiet for nær. For en Del Aar siden lod paa alle Variétéer i Preussen en Vise med det alarmerende Omkvæd: „Und was macht Augusta? Sie pacht die Koffer.“

Augusta Victoria er Kejserinden, der som bekendt er en født Prinsesse af Slesvig-Holsten, og som siges at kunne lede sin Æt tilbage til en dansk Borger.

Politiet forbød straks Omkvædet, men Kupletsangerne ændrede da Teksten til: Und was macht sie? hvortil Publikum jublende svarede paa Melodien: Sie pacht die Koffer. (Og hvad gør hun? Hun pakker Kufferterne.)

Der er næppe et europæisk Hof, som ikke har været besøgt af Kejseren, ja med Undtagelse af Frankrig har han vel været i alle Europas Stater og gjort deres Regeringer sin Opvartning. I Begyndelsen af sin Regering besøgte han Petrograd, Stockholm og København, og senere Wien og Rom. Og da den fransk-russiske Alliance grundlagdes ved den franske Eskadrechef Gervais' Besøg i Petrograd, modarbejdedes den længe stærkt ved Kejser Wilhelms ovenud elskværdige Holdning mod Rusland.

Tiest gaar Kejserens Rejser nordpaa. Hans Togter med „Hohenzollern“ til den norske Vestkyst er bleven en Tradition, der gentager sig Aar for Aar med almanakmæssig Bestemthed. Og der er ingen Tvivl om,

at de talrige Kejserbesøg har fremkaldt en øget Interesse for Vestlandet og gjort Norge til det Turistland, det nu er.

Skønt Kejseren med Forkærlighed benytter det franske Sprog og heri ligner sit store Forbillede, der alte Fritz (Fredrik d. Store) har han ingen egentlig Berøringspunkter med Romanerne. Han er først og fremmest Protestant, og hans nedarvede Tro paa Kejserdømmet af Guds Naade lader ham daarlig forlige sig med den republikanske Regeringsform. Derimod leder det mystiske, ceremonielle og pragtelskende i Kejsere ns Væsen ham mod Orienten. I 1898 foretog han sin berømmelige Rejse til Lille Asien, der gav Anledning til megen Spot i de franske Blade. Da Kejseren drog ind i Jerusalem, skrev et fransk Vittighedsblad: „Da Nazaræren holdt sit Indtog i Jerusalem paa en Aseninde og dets Føl, kan Kejseren umuligt nøjes med mindre.“ Til denne bidske Tekst følger en Illustration af Kejseren i Karikatur omgivet af en stor Børneflokk, der raaber: „Hurra! Der er kommen et Cirkus til Byen!“

Alle udenlandske Rejser sluttet med en stor opsigtsvækkende Tale, som Rejserne i Indlandet kronet med Grundstensnedlæggelse af en Kirke eller et Bismarckmonument.

Kejsere ns Kirkebyggeri siges at være udartet til Mani. En Anekdote satiriserer herover paa følgende Maade: Ved et Kejserbesøg i Frankfurt a. M. befandt sig blandt den ventende Mængde en ældre distingveret, men flintskallet Herre. Forsamlingen afventede Kejsere n med blottede Hoveder. Men da hørtet pludselig en Røst fra Mængden, henvendt til den skaldede Herre: „Stakkels Mand! Behold Hatten paa, for hvis Kejsere n faar Øje paa et tomt Sted, rejser han straks dertil og bygger en Kirke dér.“

Kejsere n og Islam.

Det turde maaske være mindre bekendt, at selve Generalfeltmarskalk Moltke er Grundlæggeren af det i Sandhed sælsomme tyrkisk-tyske Venskab.

I 1835 fik den fattige og ukendte Løjtnant Moltke

Permission og benyttede denne til at drage til Tyrkiet. Han opholdt sig flere Aar i Orienten, og Kendere af de nærmere Omstændigheder forsikrer, at de venskabelige Forbindelser med Tyrkiet daterer sig fra den Tid. Thi siden da fæstner en uafbrudt Udsending af tyske Officerer til tyrkisk Tjeneste Baandet mellem de to Nationer. Tyskere udvælges til at reorganisere den tyrkiske Hær, og Flaaden kommer ogsaa under tysk Paa-virkning.

Anden Kultur end den militære synes Tyskland ikke at have lagt Vægt paa at bibringe den saakaldte Port.

Kejserens første Slag for Panislavismen førtes, da han ved Festmaaltidet i Damaskus i sin Tale indflettede en Bemærkning om, at „de 200 Mill. Mohammedanere, som anerkender Kalifen som deres Pave, altid kunde gøre Regning paa den tyske Kejsers trofaste Venkab“.

Senere slog han paa de samme Strengede ved Besøget i den marokkanske Havnestad Tanger.

Det er derfor med en vis Forbavelse, man læser Tyskernes Forargelse over at skulle kæmpe mod nogle faa afrikanske Tropper, naar Landets Overhoved samtidig søger at hidse Mohammedanerne mod de Allierede.

Kejserens Interesser.

Sjælden har en Monark vist saa stor Alsidighed som Wilhelm II., thi foruden Regeringen, Hæren og Flaaden, dyrker han en saadan Mængde private og offentlige Interesser, at han med en vis Ret kan sige: Nil humanum me alienum. Ja, for Kejseren er sandeligt intet menneskeligt Anliggende fremmed.

Der er først Pædagogiken, og da særlig Historieundervisningen. Han havde bragt i Erfaring, at den tyske Skoleungdom var saare bevandret i den klassiske Oldtid, at den vidste Besked om Spartas Regeringsform, Aristoteles Statsvidenskab og Alexanders Krigstog. Derimod fandt han, at den kendte for lidet til den ny Tid. Han gav derfor saavel i Tale som i Skrift til Landets Ministre og Pædagoger umiddelbart Udtryk for sin Kritik af det gældende System. Og til sin gamle Lærer, Hinzpeter, skrev han følgende: „Min kære H. Det gaar

ikke paa den Maade. Man fører Ungdommen fra Cannæ til Sedan, jeg kræver, at man anslaaer den omvendte Vej, altsaa fra Sedan til Cannæ. Eleverne plages for meget med Græsk og Latin, og deres Øjne blive nærsynede af den overdrevne Læsning."

Under Hinzpeters Præsidium dannedes en Undersøgelseskomité, men dennes Arbejde blev fra Begyndelsen mødt af en saa stærk og sønderlemmende Kritik af den tyske Pædagogik, at hele Planen gik i sin Mor igen. Ikke bedre gik det Kejsers Kamp for den i kunstneriske Kredse saa berygtede „Lex Heinze“. Nogle skinhellige Kunstnere og Sociaethikere fandt, at Kunsten nedværdigedes og Smagen depraveredes ved det nøgnes Fremstilling i Skulptur og Maleri, og det gik her som overalt: der blev dannet en Landsforening med det Formaal at højne Smagen og den sædelige Renhed. Den gik dog ikke. Al tysk Frisind rustede sig til en forbitret Kamp mod dette Forsøg paa at kvæle fri Kultur og Æsthetik, og „Lex Heinze“ døde en ynkelig Straadød, fulgt til Graven af Latter og Haan.

Bedre Held havde Kejseren med sit Arbejde for at nationalisere den tyske Kunst. Det blev en Succes, i hvert Fald en ydre, for saavidt som der om Kejseren flokkedes en Række Kunstnere villig til at rette Mejsel og Pensel efter Majestætens Instrukser. Og Mindesmærke paa Mindesmærke rejstes trindt om i Landet, alle ens, alle tunge, klodsede og kolossale, de fleste fjernt fra det, man almindeligvis betegner med Udførelsen af Kunst, men alle nationale i Udførelsens Grundighed og i Sujetterne.

Samtlige disse Kunstnere blev Professorer, Riddere og Hof-Kunstnere, mens Muserne vidskede Taarerne fra Øjnene og flygtede ud af Landet.

I Musiken viser Kejseren en god Smag. Man skylder Retfærdigheden at sige ham Tak, fordi han foretrækker en Leoncavallo for en Hans Pfitzner, og Saint Saëns for Rich. Strauss.

Han tilstaar aabent, at han ynder den franske Opera, og han møder hellere til Mignon og Faust i sin Opera end til „Feuersnoth“ og „Ringens“.

I Musiken er han helt naturlig, naiv og ærlig.

Kejseren og Hofskandalerne.

Over hele Verden talte man for nogle Aar siden om de skandaløse Tilstande i Kejserens Omgivelser.

Max. Harden førte det første Stød mod Hofkamarillaen; han skrev offentlig, at Homosexualiteten gik i Svang blandt Monarkens næreste Omgivelser, og han udpegede særlig Fyrst Philip af Eulenburg, den saakaldte „Troubadour“.

Alle rettænkende Mennesker er vel enige om, at Hardens Udrensning af Augiasstalden ikke var dikteret af etiske Grunde, men udelukkende af egennyttig Sensationsdrift. Harder (Wittkowski) har altid haft et Horn i Siden paa Kejseren, grundet dennes aabenlyse Antisemitisme.

Eulenburg faldt, og han maatte aflevere alle sine Ordener, deriblandt den „sorte Ørn“, Preussens fornemste Udmærkelsestegn, en Orden, der ophøjer en Borger i Adelstanden.

Efter Hofskandalen kom den mysteriøse Kruppaffære, der endte med Alf. Krupps Selvmord. Man talte om, at denne Kejserens toretrukne Ven paa sit Slot paa Capri havde hengivet sig til sædelige Udskejelser.

De, der vil give Kejseren Andel i disse Skandaler, gør ham blodig Uret, men de er ogsaa kun faa; thi end ikke de rødeste i den socialistiske Fraktion har gjort det.

Alle ved, at Kejseren er en naiv Natur, en daarlig Menneskekender, der ikke forstaar at vælge sine Omgivelser. Men der er ingen Tvivl om, at han selv er alvorlig i sine moralske Bestræbelser, og at hans Begejstring for Idealerne er ægte og ukunstlet.

Kejseren er i Virkeligheden en kunstnerisk Natur med et mægtigt impulsivt Sind og en naiv Begejstring, der slet ikke gør ham skikket til at staa i Spidsen for en Stat som den tyske. Og han er personlig, hvad man kalder et godt Menneske, fuld af høflig Hjertelighed, Velvillie, Skæmt og Hjælpsomhed.

Kejseren i Satiren.

Det er klart, at en Personlighed med saa markant Præg som Kejserens er et saare taknemmeligt Objekt for Satiren, og det skal siges, at Vittighedsblådene viselig ikke har lagt Fingrene imellem. Forrest blandt dem alle staar „Simplicissimus“, der i sin kaadde Foragt for det konventionelle og sin bidske Voldsomhed ofte gaar over Stregen. Flere af Bladets Kejservitser har bragt Redaktøren i Arrest. Blandt en af de mest graverende skal gengives: Et Billede viser Stationen i den lille By, der venter Kejserens Besøg. Paa Perroren staar Stadens Honoratiores, loyale og servile, med Stationsmesteren i Fronten og alle spændte og andagtsfulde. De belaver sig netop til en dyb Reverens, da Kejserens Tog buldrer ind; men i Stedet for at holde, kører forbi med 100 Km. Fart. Paa Banelegemet ses noget Affald fra „das Abort“, og for denne Portion kejserslige Fæces ses nu Forsamlingen bøje sig i Ydmyghed, trøstende sig med, at Høflighed koster ingen Penge, og har man ikke faaet Kejseren selv, maa man nøjes med noget fra ham.

En mere aandrig og finere Snært gav et bekendt syd-tysk Blad for nogle Aar siden:

Det spøgede paa det kejserslige Slot. Man havde om Natten hørt Toner fra Musikværket, uden at det kunde konstateres, hvorledes de frembragtes. Endelig besluttede nogle Hoffolk en Midnatstime at søge Aarsagen til den mystiske Musik og afsløre Aanderne; thi at det var noget saadant, der drev sit Spil, derom var man overbevist. Man gik altsaa paa Jagt efter „der Geist“, men hvor forbavset blev man ikke, da man nærmede sig Salen og ved at kigge gennem Nøglehullet, fik Øje paa Majestæten siddende foran Flygelet.

Han præluderede, — men der var ikke Spor Aand. (Da war aber gar kein Geist.)

Kejseren som Taler.

Talleyrand har sagt, at Talen er det bedste Middel til at skjule Tanken, og han har dermed utvivlsomt

ment, at man bedst maskerede sine Hensigter bag Forhaandssnak.

Deraf kan med nogen Sandsynlighed slttes, at den, som taler meget, lyver meget, og med Vished kan i det mindste slttes, at den, som taler meget, ogsaa vrøvler meget.

Det er Kejsereus Natur at holde Taler. Hans impulsive Natur maa have Luft, og naar den ikke har faaet det i Handlinger, maa den søge Surrogat i Ord.

Kejsereu er lige Modsætningen til den gamle Moltke, der kunde „tie paa syv Sprog“; han maa tale paa syv Sprog.

Om Værdien af hans Taler skal der ikke gaas ind paa her; det vil give Fremtiden Stof til dyre Bind. Men om Aanden i Talerne. Man siger, at hans Taler er Svulst. Vel, det kan ikke nægtes, at han for meget benytter Poesiens grovere Virkemidler og hænger fast i staaende Fraser. Nogen egentlig Rhetoriker er han ikke heller, men man kan ikke fragaa, at han ejer en vis Pathos og lapidar Stil.

At han altid blander Vorherre ind i sine Taler og sætter ham Stævne med Kurfürsten, Blücher, der alte Fritz, Scharnhorst og Moltke i Krudtrøg og Blodos, maa man se gennem Fingre med; thi Kejsereu har jo kun et Emne at bevæge sig over, og det lader sig ikke let variere.

Kejsereu er en Topfigur i Fredstid, men et virkeligt Midtpunkt i Krigstid. Alle Meninger om Kejsereu er med Krigen fuldstændig forandret. Kejsereu er tavs. Han offentliggør ikke mere de talrige svulstige Proklamationer, han holder ikke lange flammende Taler, han fatter sig i Korthed eller tier helt. Virkeligheden har gjort ham til en anden. Han har indset, at Ord alene ikke gør det.

